SOURIA
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
B. P. 487 — TEL. 13990
ALEP-SYRIE
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Յ. ՆԱԶԸՔԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سوريا
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانيس يازجيان
حلب صندوق البريد ٤٨٧ الهاتف ١٣٩٩٠

ՄՕՏ ՕՐԷՆ

? ?

Ը. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 102 (2531) — ՇԱԲԱԹ 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1953 — ՀԵՌ. 13990 — ԳԻՆ 15 Ս. Գ.

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԱՄՈՒԼԸ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿԷ ՍՈՎԵՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ
ՉՈՐՍԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԻՆ ՇՈՒՐՋ

ԼՈՆՏՈՆ.— (Փ.Փ.Բ.) Մոսկուայի թերթերը այսօր հրատարակեցին պատճէնը այն յուշագրին, զոր Սովետ. կառավարութեան յանձնեց արեւմտեան երեք պետութեանց, որպէս պատասխան, անոնց կողմէ եղած այն առաջարկին, որ Չորսերու ժողով մը կը հրաւիրէր Սովետ. կառավարութիւնը, Զուիցերիոյ Լուկանօ քաղաքին մէջ, այս Երկուշաբթի օր, ուսումնասիրելու համար Գերմանիոյ Աւստրիոյ հարցերը։

Սովետ. յուշագիրը, որ 6 հազար բառերէ եւ բաղկացած է, երբեք չանդրադառնար առաջարկուած այս ժողովին մասին։

Սովետ. յուշագիրը սակայն կ'ըսէ թէ Գերմանական հարցը կարելի չէ անջատօրէն ուսումնասիրել, քանի որ այս հարցը ամբողջովին կապուած կը մնայ Եւրոպայի մէջ գտնուող ամերիկ. զինուորական խարիսխներու վերացումին հետ։

Սովետ. յուշագիրը ապա հարց կու տայ թէ արեւմտեան երկիրները, վճռած են շարունակել Գերմանիոյ հետ անջատ դաշնագիր մը կնքել, ինչպէս նաեւ Եւրոպայի պաշտպանութեան ուխտի համաձայնութիւնը իրականացնել, ուրեմն անիմաստ պիտի ըլլայ Չորսերու ժողով մը գումարել, կ'ըսէ յուշագիրը։

Սովետ. յուշագրին մեծ մասը կը ծանրանայ Հինգերու ժողովին շուրջ, որուն մասնակցի Ժողովրդային Չինաստանը։

Յուշագիրը կ'ըսէ թէ, նման ժողով մը արդար է ու անհրաժեշտ, ուր կարելի կ'ըլլայ ուսումնասիրել Աշխարհի ներկայ ձգտուած վիճակը։

Յուշագիր կը շեշտէ թէ Քորէայի քաղաքական ժողովը, որուն պիտի մասնակցի Ժողովրդային Չինաստանը, չի կրնար փոխարինել Հինգերու ժողով մը, այն պատճառաւ որ Սովետ. Միութիւնը պիտի չմասնակցի Քորէայի քաղաքական ժողովին մինչեւ որ չեզոք երկիրներ եւս չհրաւիրուին այդ ժողովին։

Ի վերջոյ յուշագիրը կ'աւելցնէ թէ Քորէայի քաղաքական ժողովին նպաստաւոր արդիւնք ունենալը կախեալ է Չինաստանի Ժողովրդային արդար իրաւունքներուն ճանաչումէն։

Միջին-Արեւելքի կացութիւնը վտանգաւոր է
Կ'ԸՍԷ «ԹԱՅՄԶ»

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ առաջնակարգ թերթերէն «Թայմզ» այսօրուան առաջնորդողին մէջ կը գրէ որ եթէ Ապահովութեան խորհուրդը Իսրայէլ Յորդանան սահմանին դէպքերու առաջքը առնելու նպատակով վճռական միջոցներ ձեռք չառնէ, Միջին Արեւելքի մէջ պատերազմ պիտի ծագի։

ՔՈՐԷԱ 29.822 ԹՈՒՐՔ ԶԻՆՈՒՈՐ ՂՐԿՈՒԱԾ Է ՑԱՐԴ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ (Ռ.)— ՄԱԿի շրջանակներէն այսօր կը հաղորդուի որ Քորէայի մէջ ներկայիս 14 հազար ՄԱԿի զինուոր և 3 ամերիկեան ու 20 հազար քորէական զօրաբաժին կազմակերպուած կը գտնուին ամէն յանկարծականութեան դէմ։ ՄԱԿի կողմէ հրատարակուած տեղեկագիր մը կը յայտարարէ որ Անգլիա ներկայիս 10 հազար հոգինոց ուժ մը ունի Քորէայի մէջ, Թուրքիա ալ 5000 հոգինոց միութիւն մը։ Թուրքիա ցարդ 29822 զինուոր ղրկած է Քորէա։

ՔԱԼԱՊՐԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ
ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՏՈՒՆԵՐ ՓԼԱԾ ԵՆ

ՀՌՈՄ.— 48 ժամէ ի վեր տեղացող յորդառատ անձրեւներէն վերջ, Քալապրի շրջանին կացութիւնը վերստին վտանգաւոր է, ուր կարգ մը գիւղեր նստած ջուրեր վրդովիչ են։

Մասնաւորաբար Սիբերիոյ կոչուած գիւղին մէջ բազմաթիւ տուներ փլած են, մինչ միւս կողմէ Մրքքայ եւ Պաթիքի աւաններ բոլոր կապող ճամբաները ջուրի յանձնուած բոլորովին քանդուած են։ Ուրիշ երկու գիւղեր Ֆիւմարայ եւ Սալի մեկուսացուած են։ Երկու կարեւոր ճամբաները բոլոր միացնող երկաթուղագիծերը ջուրերու տակ մնացած են։

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԲԱՄԲԱԿԻ ԲԵՐՔԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Պաշտօնական վիճակագրութիւններ ցոյց կու տան Սուրիոյ բամբակի բերքի. 1951ին 227 հազար հեկտար ցանուած տարածութենէն քաղուած է 48 հազար թոն զտուած բամբակ, 1952ին 185 հազար հեկտար ցանուած հողերէն 47 հազար թոն, 1953ին 150 հազար հեկտարէն 60 հազար թոն զտուած բամբակ ստացուեցաւ։

Հաշուելով վերջի հասունցած նոր հողերը Սուրիոյ բամբակամշակութիւնը կը մասնագիտանայ եւ նոր քայլերով կը բարգաւաճի։

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԻՋԵՒ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Կ'իմացուի որ անցեալ բանակցութիւններ տեղի ունեցած են Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի երկրագործական նախարարութեանց միջեւ Դամասկոսի մէջ, Եգիպտական գիտական խորհրդակցութեան մասնագէտներու հաւաքոյթին ներկայ գտնուելու համար։ Երկրագործական նախարարութիւնը որոշած է անմիջապէս ետ կանչել վերջերս մասնագէտները եւ իրենց հետ ուղարկել նախկին պաշտօնեաներէն, Եգիպտոսի մէջ յառաջիկայ 10 Փետրուարին, այլապէս հրաժարեալ կը նկատուին։

Այս ուղղութեամբ մեծ ջանք կը թափէ Դամասկոսի եգիպտական դեսպանը, որպէսզի կարենայ նպաստել եղբայր երկիրներուն։

ԴԵՂՕՐԱՅՔԻ ԳԻՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԱԺԱՆՆԱՆ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ազգ. Առողջապահութեան նախարարութիւնը յանձնախումբ մը կազմեց ուսումնասիրելու համար դեղօրայքի գիները, նկատի ունենալով որ Լիբանանի կառավարութիւնը մեծ նուազում մը կատարեց դեղօրայքի գիներուն վրայ, որմէ ետք դեղերը, 30—40 առ հարիւր նուազ գինով ծախուիլ սկսան Լիբանանի մէջ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՖՐԱՆՔ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ
Յարաբերութիւնները կը թթուի՞ն

Մեր նախորդ նամականիին մէջ (Գերմ. Ընկերութիւններ և Եւրոպա) Աւստրալիոյ յաջորդականին առթիւ կը նախատեսէինք տագնապ մը Ֆրանսայի եւ Ամերիկայի յարաբերութեանց միջեւ։ Այսօր տարակոյս չկայ որ այդ տագնապը ծայր տուած է և անոր հետեւանքները անխուսափելի են։

Գերման ընտրութեանց արդիւնքին սպասելով, յետաձգուած միջազգային քաղաքական ամենամեծ խնդիրներու կարգադրութիւնը, դաշնակիցներու միջեւ, այլեւս չի կրնար յապաղիլ։ Մասնաւորաբար Ֆրանսա այլեւս չի կրնար ձգձգել իր դիրքը որոշելու խնդիրը։ Արդարեւ ֆրանսական կառավարութիւնը, ուզէ չուզէ պէտք է ձեռք առնէ շատ փափուկ խնդիրներ, զորս հասկնալի նեղքին պատճառներով ամիսներ է ի վեր, ի հեճուկս ամերիկեան անհամբերութեան։ Այս անհամբերութիւնը, այժմ որ Գերմանիոյ դիրքը վճռուած է, այլեւս պատճառ չի տեսներ հանդուրժելու Ֆրանսայի վարանումներուն։ Առ այս, շատ յստակ նշան մըն է պ. պ. Լանիէլի և Պիտոյի ուղղուած հրաւէրը Ուաշինկթըն երթալու, մի անգամ ընդմիշտ քննելու համար տակաւին խնդիրները։ Ֆրանս. Հանր. կարծիքը խաճապի մատնուեցաւ, երբ առաջին լուրերը հաղորդեցին որ ճամբորդութիւնը պէտք է կատարուէր շաբթուայ մէջ իսկ։ Ի վերջոյ տեղեկացուեցաւ որ այցելութեան թուականը որոշուած չէր։ Այս գործին պ. Ռընէ Մէյեր, Ուաշինկթըն գացած էր արդէն, «կարծեաց փոխանակութեան համար»։ Նոյն նպատակաւ է ֆրանսացի առաջին պաշտօնեային եւ Արտ. գործ. նախարարին Ուաշինկթըն կանչուիլը։

Քննուելիք խնդիրները (և անոնց հնարաւոր լուծումը), նոյնն են։ Անոնց երկու գլուխները արդէն իրարու կապուած են։ 1. Ֆրանս. խորհրդարանէն վաւերացում եւրոպական հասարակաց պաշտպանութեան հաստատման երկու համաձայնագրերուն. 2. Ելեւմտական օգնութիւն Մ. Նահանգաց կողմէ Ֆրանսայի՝ շարունակելու համար «Հնդկաչինական պատերազմը» Հնդկաչինաստանի մէջ։ — Այս երկու խնդիրները իրարու կապուած են, ինչպէս կը շեշտէ Եւրոպ. մամուլը — ակներեւ է որ Ֆրանսայ այն ատեն միայն պիտի ունենայ խոստացուած 385 միլիոն տոլարը, երբ Ազգ. Ժողովը վաւերացնէ Ամերիկայի փափաքած ձեւով, Ս. Է. Տ.ի (Հասարակաց Եւր. Պաշտպանութիւն) հիմնումը։

Դժբախտ դժուարութիւնը ներկայացուցած ենք քանիցս մեր ընթերցողներուն։ Բայց Ժընեւայի կարծիքը օրէ օր աւելի ընդդիմութիւնը կը զօրանայ ֆրանս. հանր. կարծիքին մօտ, Հասարակաց Եւր. Պաշտպանութեան դէմ։ Եւ ինչպէս անցեալ անգամ շեշտած էինք, պ. Աւենուըրի յաղթանակը աւելի եւս անհանգիստ հանր. կարծիքին թշնամութիւնը և կասկածամտութիւնը, գերման տասնեակ մը զօրաբաժիններու ստեղծման դէմ, ապագայ եւրոպական բանակին մէջ։ Մեր դրացիներուն (Ֆրանսացւոց) մեծ մասը — կը շեշտէ Զուիցեր. մամուլը — գերմ. ներկայ վարչակարգ կը նկատէ նոր Ռայխ մը, շատ աւելի ճարպիկ քան Հիթլերի հետ բանակցողը, դիմացինը խաղի բերելու արուեստին մէջ։

«Ս. Է. Տ.ի հանդէպ ընդդիմութիւնը — կը գրէ Լոզանի կարեւոր օրկաններէն մին — կը ղեկավարուի մեր պաշտօնակից Լը Մոնտէն, որ եթէ իր նախորդին Լը Թանի — որուն շէնքը և մեքենաները կը գրաւէ — կիսապաշտօնական նկարագիրը չունի, մեծ մասամբ կը պահէ անոր ընթերցողները և արտաքին մէջ ունեցած ազդեցիկ դիրքը»։

Աղդարիւ «Լը Մոնտ»ի ... փրանսական այս մեծ թերթին կարեւորութիւնը և ազդեցութիւնը անժխտելի են ոչ միայն վերլուծեալ պատճառներով քաղ. դիրքով այլ մանաւանդ հանր. կարծիքին ցոլացումով։

Լիոն — ԼՈՒՍԻՆ Թ. ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ

(Շար. 1)

ԵՐԿԱԹՈՒՂԱԳԾԻ ԿԱՅԱՆՆԵՐՈՒ ԼՈՒՍԱԶԱՐԴՈՒՄ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Դամիշլիի երկաթուղագծի կայարանին անհրաժեշտ լուսազարդումը տեղի ունեցաւ մասնաւոր ջանքերէ ետք։

Նոյնպէս ելեկտրականութեան անհրաժեշտ գիծեր կը զետեղուին Տէյրուն. Էքպէզի կայարանին համար, որպէսզի Թրքական Սահմանին վրայ եղող կայարան մը արժանաւորապէս լուսազարդուի մինչեւ ամսոյս վերջը։

Լուսազարդումի տնօրէնութիւնը մասնաւոր ջանքեր կը թափէ որպէսզի լուսազարդուին Սուրիոյ բոլոր կայարանները,

ԿՈՉ
«ՍՈՒՐԻԱ»Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ

Ինչպէս ծանօթ է բոլորին Մամլոյ նոր օրէնքին համաձայն, Սուրիոյ մէջ հրատարակուող որեւէ քաղաքական օրաթերթ, պարտի 2000 Ս. ոսկի «կրօգիր» դնել, պետական գանձին մօտ, սեփական տպարան ունենալ, օրական վեց էջերով հրատարակել, եւայլն։

Որոշ է որ բոլոր այս պահանջքները նիւթականի կը կարօտին միայն։

Հաւասարապէս բոլորին ալ ծանօթ է որ «Սուրիա» օրաթերթը առաջին օրէն իսկ իր գոյութիւնն ու յարատեւումը կը պարտի իր ընթերցողներուն և բարեկամներուն։

Ինչպէս նաեւ ծանօթ է բոլորին որ «Սուրիա» կուսակցական կամ մասն հատուածներ չէ ունեցած, չունի՛ և չուզեր ունենալ։

Ան հպարտ է որ 8 տարիներու գոյութիւնը կը պարտի միայն ու միայն իր ընթերցողներուն ու բարեկամներուն և անոնց ապաւինած կը քալէ այս փշոտ ճամբէն, ժողովուրդին կամքը արտայայտելու, առանց ընկրկումի, առանց վախի, ու առանց քծնանքի։

Ու հիմա, մամլոյ մեր նոր օրէնքը որ մեզ նիւթական դժուարութեան մը առաջ կը դնէ, դարձեալ մեր սիրտը կը բանանք մեր բաժանորդներուն և ընթերցողներուն, ինչպէս նաեւ կոչ ուղղելով բոլոր անոնց որոնք կը սիրեն «Սուրիա»ն, կը գուրգուրան անոր վրայ, և քաջալերած են զայն, ամէն անգամ որ նիւթական անցողիկ վիճակի մը մատնուած է իրենց սիրած թերթը։

Կոչ կ'ուղղենք մեր բաժանորդներուն, ի մասնաւորի Ճէզիրէի և Արաբահմանի մեր բաժանորդներուն, որ թարմ ըլլան, որ առաջ մեզի զրկելու մէկ տարեկան բաժանորդագրութիւնը։

Կոչ կ'ուղղենք «Սուրիա»ի բարեկամներուն, որ ինչպէս ասկից առաջ, այս անգամ եւս չզլանան իրենց նիւթական օժանդակութիւնը, որպէսզի պահանջուած պայմանները կարենանք ամբողջացնել։

Կոչ կ'ուղղենք բոլոր այն ազգայիններուն, որոնք կը սիրեն քաջալերել հայ մամուլը, որ նկատի ունենան այս պարագան, և իրենց արտօրալ? նուէրներով ատոր հանգանակման այս թերթին յարատեւման։

Լիայոյս ենք որ մեր այս կոչը ունկնդիր ականջներ պիտի գտնէ, և մեր ընթերցողները, բարեկամներն ու հայ բարերարներ, նախանձախնդիր հայ գրին ու մշակոյթին գոյատեւման, պիտի չուշանան իրենց աջակցութիւնը բերելու «Սուրիա»ի հրատարակութեան շարունակութեան համար։

«ՍՈՒՐԻԱ»

Հինգ հոգինոց ընտանիք մը
ՏԱՊԱՐՈՎ ՍՊԱՆՈՒԵՑԱՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ԼԻՈՆ (Ռ.)— Ոստիկան զինուորներ դրացիի մը յայտարարութեան վրայ, ագարակապան Հանրի Ֆրէշէի տունը երթալով, սարսափազդու տեսարանի մը առջեւ գտնուեցան։

40 տարեկան Ֆրէշէ խոհանոցին մէջ գլուխը ջախջախուած վիճակով երկարած էր։ Ոստիկան զինուորները վերնայարկը բարձրանալով նոյն վիճակին մէջ գտան երկրագործին 35 տարեկան կինը ու չորս տարեկան մանչը։ Յարակից սենեակին մէջ Ֆրէշէի վեցամեայ աղջիկը ալ նոյն ձեւով պառկած էր։ Անոնց ալ գլուխը տապարով մը ջախջախուած էր։

Ոստիկան զինուորները երբ յարդանոց մտան ագարակին աշխատաւորներէն Քրէպէնը գտան առաստաղէն կախուած վիճակի մէջ։

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՍՄԲԱՏ ՓԱՆՈՍԵԱՆԸ ԻԲՐԵՒ ՎԻՊԱՍԱՆ

Գրեց՝ Ս. ՊԱԼԻԹՈՆ

Շուրջ երեսուն և հինգ տարուան անցեալ ունի գաղթահայ գրականութիւնը, որ իր արտայայտութեան ձեւերով, բանաստեղծական պատկերացման եղանակներով բնական շարունակութիւնը կը կազմէ արեւմտահայ գրականութեան։ Պէտք է խոստովանիլ, որ գաղթահայ գրականութիւնը շատ հարուստ է արձակագիրներով և մանաւանդ բանաստեղծներով։ Սակայն հակառակ արձակագիրներու առատութեան, հակառակ բանաստեղծներու գերարտադրութեան այս գրականութիւնը, իբրեւ ամբողջ մը մտքի երկունք, իբրեւ որոշ ժամանակաշրջանի արտայայտութիւն, շատոնց, շատ աննշան կը թուի իր որակով և գեղարուեստական արժէքով։ (*)

Համեմատաբար բախտաւոր եղաւ վիպագրութիւնը, որ, ի դէմս անմահ Շահան Շահնուրի, տուաւ իր փայլուն ներկայացուցիչը։ Բայց, անզուգական Շահնուրէն յետոյ, գաղթահայ գրականութեան այս խոստմնալից անդաստանն ալ ամայացաւ, չ՚ընծայելով եղած [illegible] Գրական թագաւորութեան մէջ։ Գրողի անողորմ ճակատագրէն վերապրած գաղթահայ արձակագիրներէն ո՛չ ոք փորձեց շարունակել Շահնուրի գործը, ո՛չ ոք փորձեց խորացնել, զարգացնել, [illegible] մէջ [illegible] ծառայել անմահանալ [illegible] ծարծուած հասարակական [illegible] գաղափարը։

«Նահանջը...» իր վերապրող թափով, իր գործաշրջին զօլոցնելու անպառ կորովութեամբ մնաց առանձին, անհետեւանքելի գրական գործ մը, որուն մէջ գրողը իր խօսքով, ինչ որ կրկին ինքնատիպ ոճով պատկերուած է գաղթահայ ժողովուրդի հոգեկան փլուզումը, նոր սերունդի յուզումն ու կործանումը։

Վիպագրու բնին աւելի աղքատ, աւելի խղճուկ է գրականութեան և թատերագրութեան ընդհանուր վիճակը, ուր ի սկզբանէ, կը տիրէ բացարձակ ամայութիւն, խաւարի թագաւորութիւն, սեր ու անկում։ Եւ այս համատարած խաւարի թագաւորութեան մէջ, այս մահաստուեր Սոդոմ—Գոմորի մէջ, փրփրադէզ ալիքները ճեղքող լուսարձակ մը նման, հանդէս կուգայ Սմբատ

(*) Կը յարգենք սակաւաթիւ բացառութիւններ, որոնց երկերու գաղթահայ գրականութեան կործանման պատճառներու մասին պիտի խօսինք յառաջիկայ այլ առիթով։

Փանոսեանն իր անդրանիկ վէպով, («Ու մրրիկը էին գարուն...») արուն մէջ պատկերուած է հայոց պատմութեան վերջին «ազատագրական պայքարը»։ Փանոսեանը ցարդ յայտնի էր գաղթահայ գրական շրջանակներուն իբրեւ շնորհալի արձակագիր մը, բայց ո՛չ իբրեւ վիպասան։

Արդարեւ՝ Փանոսեանի երեւումը, գորրոնալ ամայացա՛ծ, խոպանացա՛ծ վիպագրութեան մէջ մեծ յաջողութիւն մը է, անոր իբ երեւոյթ մը, որ [illegible] ռախուսիւնն էր պ [illegible] Սակայն արձակագրութեան, իր պարզ եւ մէկապաշտ շարադրանքով, ոսկեղէն [illegible] ու ի վիպագրութեան նեղ վիպագրութիւնն, իր բարդ կառոյցով, իր ինքնուրոյն հիւսուածքով, իր գրական ու բազմաձայն հերոսներու հակադրումով համարեայ թէ կը նոյնանայ թատերագրութեան, եւ այս պատճառով գրականութեան գագաթնակէտն է, անոր երկնամերձ Էվերեստը։

Եւ Փանոսեանը, ստեղծագործական երկունքի երկար ճանապարհ մը անցնելէ յետոյ, կը հասնի Ռաֆֆիական ռոմանտիկ վիպագրութեան, որու արկածային հեւքին հետեւելով կը գրէ «Ու մրրկոտ էին գարուն» վերնագրով իր առաջին վէպը։

Այս վէպին նիւթը հեղինակն առած է հայոց պատմութեան վերջին սայթաքուն փուլերէն. իր վէպին մէջ մանրամասնօրէն կը նկարագրէ հայոց պատմութեան վերջին արհաւիրքն ու բռնադատութիւնը, գաղթական հայերու կրած տառապանքն ու ապրած կեանքը Տէր Զօրի անապատին մէջ, որտեղ ցեղասպան մը (չէ՞ մի խոլըֆ) կը տարած բարեգործութիւններ և բազմաթիւ սիրային արկածներ ապրողներու և վէպի գլխաւոր հերոս՝ Մուրատի միջեւ։

Ա՜, Փանոսեանի վէպին սաղաւարտային բովանդակութիւնը, որ մենք ամփոփեցինք քանի մը տող նախադասութեանց մէջ։ Սակայն արուեստի երկի մը մէջ նըկարագրուած դիպուածները կամ արկածները երկրորդական նշանակութիւն ունին։

Էական հերոսներու բնաւորութեան բնորոշ գծերն են, անոնց ունեցած հոգեկան բարձր առաքինութիւնները, անոնց ներքին տառապանքը, թէկուզ երազանքները որոնք պէտք է դրսեւորել գունագեղ բառերով, խորիմաստ նոր[illegible]արութեամբ։

Լեսինգի հայեցողութեան համաձայն վէպի կամ ողբերգութեան հերոսը ընթերցողի վրայ այնքան աւելի ուժեղ կը ներգործէ, կ՚ազդէ, որքան աւելի ազնիւ է անոր բնաւորութիւնը, որքան աւելի խորունկ է անոր կրած հոգեկան տառապանքները։ Վէպի հերոսը պէտք է հանդէս գայ մարդկային բարձր փառակցութեամբ, բոլորանուէր զոհաբերութեամբ։

Միւս այս պարագային վէպը կը հասնի իր վսեմ կոչումին, իր գեղարուեստական կատարելութեան։ Սակայն հերոսի այդ ազնիւ բնաւորութիւնը պէտք է օժտուած ըլլայ մարդկային զգացումներու և յոյզերու բազմազանութեամբ։ Վէպի հերոսը պէտք է ըլլայ ո՛չ թէ չոր ու պարզունակ գաղափարախօս մը, խոստում մը, այլ մարդկայնօրէն ճշմարտացի, բարդ ու կենսալից անհատականութիւն մը։ Մարդկային այդ գծերը ինչպէս գիտել տուած է Արիստոտէլը, անհրաժեշտ են վէպի կամ ողբերգութեան հերոսին, որպէսզի անոր սխալը մեր և անոր միջեւ եղած ընդհանուր գծերը կարեկցինք, համակրինք սակայն զգանք անոր վիճակի համար։ Այս ընդհանուր մարդկայինն է, որ անտեսանելի թելերով մեզի կը միացնէ հերոսին հետ և կը հաղորդէ մեզի անոր լուսաւոր յոյզերն ու գաղափարները։

Արիստոտէլի տրուեստ առանձնութիւնը երկրէն ունենալով, [illegible] անմարդկային քայքայւ[illegible], իբրեւ վիպական [illegible] ... բառ բռնաբարուած տիպար փանոսեանի դէպի կեդրոնական դէմքեր մեկը Մուշեղ Հէլէնն է որ կը կատարէ նաեւ [illegible] դրօշ պաշտօնը։ Հեղինակը վառ գոյներով պատկերած է Հելէնը իր եւ մարմնացած հայրենասիրութիւն, իբրեւ համակ գ հայերու թիւն։

Անիկա ներշնչեալ մարգարէի մը պէս խօսելով, կը վերակենդանացնէ Մուրատի խամրո՜ղ, ուծացո՜ղ հաւատքը՝ գերագոյն փորձութեան տարիներուն։

Հելէնն է, որ Մուրատի հետ, կը լարէ գործողութեանց զսպանակը, յառաջ կը մղէ վէպի հերոսները, կը ծրագրէ ձեռնարկներ, կը ջատագովէ հայրենիքի յարատեւ վերելքը, հայրենասիրական ջերմ մթնոլորտ կ՚ստեղծէ Սուրիական անապատը բնակութիւն հաստատած հայերուն մէջ։

(Շար. 1.)

ՈՎ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Ամէնէն հաւանական ընտրելին՝ Հանրի Քէօյ

Ֆրանսայի մէջ, յառաջիկայ Դեկտեմբերի 17 ին, Հանրապետութեան նախագահի ընտրութիւն պիտի կատարուի։ Այսօրուան նախագահը Ընկերվարական կուսակցութեան պատկանելով հանդերձ, նախագահութիւնը կատարեց ձեռնհասութեամբ և անկողմնակալութեամբ գլուխ հանեց, որուն համար ալ ժողովրդականութիւն շահեցաւ։

Այս պարագան նկատի ունենալով, կուսակցութիւնները կ՚ուզեն որ Պր. Օրիոլ գարձեալ իր թեկնածութիւնը դնէ։ Բայց նախագահը, վճռական կերպով մերժած է, բսելով թէ ինք կ՚ուզէ ազատ կեանքի վրայ դառնալ։

ուզած էր, որ, հանգուցեալ Մարշ. Փէթէնի գիւղը Վէրտէօնի գինուորական գերեզմանատունը փոխադրուի։

Մարաջախտին երբ կ՚ըսուի թէ ինք ալ Հանրպ. նախագահութեան համար թեկնածութիւնը դընել որոշած է, իսկոյն կարուկ կերպով հետեւեալ պատասխանը կուտայ.—«Նման պարապ բաներով չեմ կրնար պարապիլ»։ Ժուէնի այս խօսքերը Հանրպ. նախագահը մեծապէս հեզացուց 12։ Այս առթիւ, Պր. Օրիոլ ազգ. պաշտպանութեան նախարարին մօտը ղրկեց և ըսաւ թէ յետ այսու պիտի չընդունի Մարաջախտին այցելութիւնը։

ՄԷՋՏԵՂ ՆԵՏՈՒԱԾ ՆՈՐ ԱՆՈՒՆՆԵՐ

Քանի մը օր այս միջոցին պը բաւական բոլ—բռածներու դաւ բացուած օրին մէկին ալ փակուեցաւ։ Հետզհետէ նոր անուններ մէջտեղ նետուեցան։ Ասոնց միջեւ աջակողմեան և կեդրոնի կուսակցութիւններուն պատկանող Լանիէլի (արդի վարչապետը), Բինէյի և Ժաքինօյի անունները կային։

Նախկին վարչապետ Անթուան Բինէյ պաշտօնապէս հաղորդեց որ ինք իր թեկնածութիւնը պիտի չդնէ։ Միւս երկու անձնաւորութիւններն ալ թէպէտեւ մինչեւ հիմայ որեւէ բան չըսին այս ուղղութեամբ, սակայն չի կարծուիր թէ ընդունին նման բան մը

Նախագահ ՕՐԻՈԼ

Նախագահ Օրիոլ, անցեալ Յունիսին, Ֆրանսա այցելող ամերիկեան լրագրողները ընդունելով այս հարցի մասին խօսելով ըսած է — Անոր պաշտօնակիցներ ենք։ Ես ուժեղ լրագրող եմ։ Այսոնդի պաշտօնս վերջ գտնելուն, իսկ. [illegible] բան մը պիտի վերադառնամ։ Նախագահին որոշումը վերջնական էր ...

ՈՎ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Այլեւս բացայայտ է որ, Պր. Օրիոլ իր թեկնածութիւնը պիտի չդնէ, սակայն ո՞վ պիտի ըլլայ Հանրպ. նոր նախագահը։ Այս առթիւ շատ մը անուններու շուրջ կը խօսուի։

Շրջան մը առաջ, Մարաջախտ Ժուէնի անունը մէջտեղ նետուած էր։ Մարաջախտը, Ատլանտեան Ուխտի Ցամաքային ուժերու հրամանատարն է։ Այս պաշտօնին կոչուելէ առաջ Մարոքի ընդհ. կառավարիչն էր։ Մաքնաւորապէս աջակողմեաններու միջեւ ժողովրդականութիւն շահած է։

Անցեալ տարի, «ԵՒԷ ՄԱԿ» Մարոքի հարցը քննելու յանձնաժողովին Ֆրանսա այս կողմնակցութիւնը թո՛ղ քաշուիս ըսած էր։ Դարձեալ,

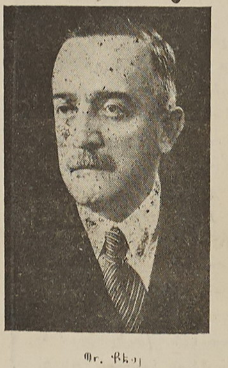

Պր. Քէօյ

Հանրպ. նախագահութեան համար, ամէնէն աւելի յաջողանակելու յոյսը Արմատական — Ընկերվարականները ունին։ Ասոնց միջեւ երկու գլխաւոր անուններ կան.— Իվոն Տելպոս և Հանրի Քէօյ։ Կուսակցութիւնը, ցարդ չէ որոշած թէ ո՞վ պիտի ներկայացնէ որպէս թեկնածու, սակայն կը կարծուի թէ Քէօյի յաջողելու բախտը աւելի զօրաւոր է։

Եօթը տարի առաջ կատարուած ընտրութեանց մէջ, Պր. Օրիոլ 833 երեսփոխաններու և ծերակուտականներու (Հանրպ. խորհուրդ) 452 ին քուէներովը առ. քուէարկութեամբ իսկ նախագահ ընտրուած էր։ Համայնավարներն ալ իրենց քուէները Պր. Օրիոլի տուած էին։

Շատ հաւանական է որ, համայնավարները այս անգամ իրենց թեկնածուին քուէարկեն։ Այս համար ալ, ընտրելին հարկ եղած քուէները ստացած ըլլալու համար, քուէարկութիւնը մի քանի անգամ պիտի կրկնուի։ Եթէ, Պր. Հանրի Քէօյ իր թեկնածութիւնը ներկայացնելու ըլլայ, երկրորդ կամ երրորդ քուէարկութեամբ յաջողանակը կրնայ տանիլ...

Այսուհանդերձ, Ծերակոյտէն ալ թեկնածութիւն դնողներ կրնան գտնուիլ։ Մէկ խօսքով, ներկայ դրութեամբ որեւէ մէկը մեկնաբանութիւն ընել չուզեր արդիւնքի մասին։

970 ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ ԵՒ ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆՆԵՐ ՔՈՒԷ ՊԻՏԻ ՏԱՆ

Ֆրանսայի մէջ Հանրպ. նախագահը, ծերակուտականներն ու երեսփոխանները կ՚ընտրեն։ Ասոնք Վերսայլի պալատը կը հաւաքուին և ընտրութիւնը հոն կը կատարեն։ Այս անգամ ընտրութիւններուն 970 երեսփոխաններ և ծերակուտականներ պիտի մասնակցին։

Թ. անուղղելիք ընտրելին հաւ փառք, ներողամիտ և ազատ մըտածումը ալ [illegible] քութիւն մը [illegible] կ՚ուզեն։

Նախագահը իր ընտանիքին կապուած պէտք է ըլլայ։ Իր կինը հանդիսութիւններու ընթացքին, ի պահանջել հարկին, իր անձը պէտք է յեցնէ։ Եթէ կինը չունի այս գործը իր աղջիկը կամ քոյրը պէտք է ընէ։ Կ [illegible] նախագահներ կնոջ պէտք չէ ունենան։

Օրէ օրօք սկզբէն ի վեր բազմաթիւ նախագահներ եկած— գ ցին։ Ասոնցմէ շատեր սիրուած և անոնց յիշատակներ ձգած են։ Այս երկու ժողովրդական նախագահներն են.— Էմիլ Լուպէ (1899—1906) և Կաստոն Տումերկ (1924—1931)։

Այսօրուան նախագահը՝ Պր. Վինսան Օրիոլն ալ բոլորին կողմէ հաւասարապէս սիրուած է։

ԹԱՐԳՄ. Տ.

ՕԳՆԵՑԷ՛Ք ԱԶԳ. ԾԵՐԱՆՈՑ ՄԱՆԿԱՏՈՒՆԻՆ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԻՍ ԷՋԵՐԷՆ

Գրեց՝ Ե. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Հալէպ 1924

Թէրեւս ցուցիչ ներարկումի ենթակայի երեւոյթով, անզգալաբար ձորերին իրիկուն սէղանին վրայ և զլուխս դարձնելով դէպի եա վայրկեան մը առած ու աչքս ահէն երեւցաւ, խոնաւն նայուածքը թաղեց բիբերուս խորութեանը մէջ։

Աչքերուն մէջ կարծես արիւն կը քալէր, իսկ կոպերն այնպէս էին ուռեր, որ շատ յուսով կարելի էր հաւնիլ թէ լացեր էր ան։ Վայրկեան կան բոլորթիւն ունեցող ինքնամփոփուելու ու բաշելով արեւ մը իրեն ք վ, նստեցաւ մօտիկ Ջանցի աղաւել զինքը այդ զրութենէն կասակել փորձել վ, աշխատեցայ իր մտալլութենէն դուրս բերել՝ ուրկէ չղթայուած էր ան։

— «Ձեր այդ զեղաձանները սիրե՛լս, զգօրատարաւ չի պիտի կարենան իրենց ազգեցութիւնը ունենալ, խարտեաշուած սրտիս և խաւրած հոգւոյս ծալքերուն մէջ, սակայն ես աւելի երջանիկ եմ իմ ցաւերուս հետ։ Բաւական իր յեւանք ու կրկին խաւրելի ն աւելին մը ուրիշ անհեռկին մէջ։

Տուարեր թւոյն էր, չէր յաջողած գտնէ վայրկեանի մը համար փ խել իր արտամութիւնները։ Իսկ թալ այդ էր անտանելի էր նայուածք մը ծանրութեան տակ, կանտես ըլլալ անոր հոգեկան ապրումի առաջեւան քին և լալ ու անցնիլ, այդ թայլ չէր տար ինծի, յանուն մեր ծանօթութեան, յանուն մեր

անկեղծ յարաբերութեանց։ Որ չեցի վերջապէս այս անգամ անպատճառ բանալ տալ վէրքը և անպայման տեղեակ ըլլալ զայն յառաջացող պատճառներուն։ Ու լռութիւնը զարհուրելով բսի.

«Գիտցա՛ծ, չեմ գիտեր թէ անցնող տարիները լքա՞ծ են այն վեհ հաւատքը, զոր ունեցած էիր իմ մասին շարունակ։ Ես չեմ կարող այլեւս լռել Միալ, ձեր այժմու ընթացքը կը սարսէ զիս, որ ըսեմ ձեզ թէ՝ ես նոյնն եմ, ինչ որ կը ճանչնայիք։ Ցանուն մեր մտերմութեան՝ եւ իրաւունք կու տամ ինձ պահանջելու, լսելու այն բոլոր իրադարձութիւններ, եթէ նոյնիսկ գաղտնիքներ ալ [illegible] Ուս՛, համարձակօրէն, պատմէ՛ այն բոլոր անցքերը և դէպքերը, որոնք պատճառ են վերջին տարիներու ընթացքին և հասցուցեր քեզ այս վիճակին։ Հաւատացէք սիրելի՛, որ

դուք անգիտակցօրէն քայքայման ճամբուն ծայրը, արուած յիմար իր քննադատացումէ, կործանումի քանի եղին կը գտնուիք։ Ցանուն մեր փոխադարձ անկեղծութեան կը ցանկամ ու կը խնդրեմ լսել ձեզ մօտեցնող պատմութիւնը։ Կեցծ՛ն աւելորդ է, իսկ այդ սեւ առեղծուած մը կը շնչահէ, անարգուած ըլլալ ազնիւ ու բարի վերաբերմունքս համար։

***

Զ ոքս ճակտին՝ մատները թաղած մազերուն մէջ, ու աչքերը կախ սեղանին վրայ, ան կեղծ խորասուզուած խորհրդներու մէջ, սակայն այս անգամ երկար չի տեւեց իր այդ գրութիւնը։

Ցանկարծ աչքի ելաւ, նետեց աթոռը մէկ կողմ ու արագ քայլերով սկսաւ սենեակը չափչփել։

Քանի մը վայրկեան յետոյ քայլերը սկսան դանդաղիլ, ու ապա հանդարտելով դարձաւ իր տեղը ու ծխախոտ մը վառել վ ջղայնութենէ ազդուող մը երեւոյթով սկսաւ իր հետեւեալ պատմութեան։

«Անմոռ ճակատագրի մը գոյութեան հաւատացեալն էի դարձեր այն օրէն, երբ ուսանողի ճամբուն ուղեւորը դարձայ։ Մէնք օրուցան ապրած կեանքս՝ աւելի կը զօրէր յուսահատութեան սիւներն և տեսակ մը անզգայութեան կ՚առաջնորդէր զիս։

«Մօտաւոր անցեալի մը սեւ ու զզուելի պատկերներ, յերեկը երեւակայութեանս իսկ գինովս քունս կը խռովէին ու անհանգիստ կ՚ընէին զիս, կ՚ուզէի ապրիլ, շատ կը սիրէի այդ տանտիրո՛ջ չի գիտեմ ի՞նչ բանի համար, սակայն ինծ գժուար էր մտածել թէ՝ ինչ պէտք է ընել գոյութիւնս ժամանակ մը եւս քաշկռտելու համար, և յանձնած ինքզինքս բախտի հոսանքին, խառնուած աքսորականներու կարաւանին մը մը քալել սկսայ, առանց նոյնիսկ ճամբու յոգնութիւն զգալու։

(Շար 2)

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍ

Երակներու Առողջապահութիւն

Ըսուած է թէ, որ «մարդ իր երակներուն տարիքը ունի»։ Ո՜րքան ճիշդ ասութիւն։ Քանի՜ քանի՜ երիտասարդներ ժամանակէն առաջ ծերացած են իրենց երակներուն հիւսկէններուն տկարութեան պատճառով, ինչ որ մասամբ ժառանգական է։ Իսկ շատեր ալ իրենց մարմինը անխնայ գործածելով կը կորսնցնեն իրենց երակներուն առաձգականութիւնը։ Ահա այս վերջիններու մասին է, որ պիտի խօսինք՝ թուելով այն պատճառները, որոնք երակները կը լայնցնեն, կ՚ընդարձակեն, կ՚այլակերպեն։

Ամէն մարդ իր մարմնի մորթին վրայէն կրնայ տեսնել սեւ, անմաքուր արիւն փոխադրող երակներ, կը բաւէ քիչ մը սեղմել դաստակը, որպէսզի ձեռքին սեւ երակները ցցուին, լայննան։

Պէտք է գիտնալ, որ սեւ արիւն փոխադրող երակները ընդհանրապէս մարդկային մարմնի վրայ աւելի մակերեսային խաւերու մէջէն կ՚անցնին, քան կարմիր արիւն փոխադրողները որոնք խոր խաւերէն կ՚անցնին։ Ասիկա բնութեան մէկ հեռատեսութիւնը կամ նախատեսութիւնն է. որովհետեւ սեւ երակ մը երբ կծկուի կամ սեղմուի, դիւրութեամբ արեան հոսումը կը դադրի եւ երակին բերանը կը գոցուի, մինչդեռ կարմիր արիւն փոխադրող երակի մը պարագային, երակին բերանը չի գոցուիր եւ արիւնը կը ժայթքէ դուրս անդադար ու արիւնաքամութեամբ կը մեռցնէ ենթական, եթէ վիրաբուժական միջամտութեամբ չկապուի կամ չոլորուի երակին բերանը։

Ուրեմն, կարմիր արիւն փոխադրող երակները պահպանուած կ՚ըլլան մեր հիւսկէններուն հաստ խաւովը, մկաններովը եւայլն։

Թէ՛ սեւ եւ թէ կարմիր երակները խիստ շարժական են եւ ձեռքի տակէ փախչելու յատկութիւն մը ունին, ինչ որ տեսակ մը ինքնապաշտպանութիւն է։

Սեւ, անմաքուր արիւն փոխադրող երակները կրնան նաեւ զանազան հիւանդութիւններու ընթացքին բորբոքումի ենթարկուիլ, ասիկա երակաբորբ ըսուածն է (ֆլէպիդ)։

Սեւ երակներու լայննալը, ինչպէս ըսինք, տարիքի հետ կապ չունի, ընդհանրապէս սրունքներուն եւ ոտքերուն սեւ երակներն են, որ կը լայննան, այդ երակներուն մէջ գտնուող խիբերը, որոնց պաշտօնը արեան սիւնին ծանրութիւնը մեղմացնելն է, կը թուլնան, կը տկարանան եւ արեան ծանրութիւնը կը սկսի ուղղակի երակներու պատերուն վրայ ճնշել եւ լայնցնել զանոնք։ Ընդհանրապէս մակերեսային երակներն են, որ կը լայննան ու կը ցցուին դուրս, ոլորուն, կապոյտ, երբեմն պզտիկ մատի մը հաւասար լայնութեամբ։ Աւելի հազուադէպօրէն ներքին խոր մասերու սեւ արիւն փոխադրող երակները կը լայննան, ինչ որ աչքով տեսանելի չեն։

Լայներակութիւնը հիւանդութիւն մը ըլլալէ աւելի տեւական տկարութիւն մըն է, որուն դէմ մենք պէտք է կռուինք սննդա-առողջապահական պատուէրներով։

Այդ պատուէրները պէտք է պահուին յարատեւօրէն եւ խստօրէն,—չափաւոր սննդառութիւն մը, նախապատուութիւն տալ բանջարեղէններուն, խուսափիլ համեմներէն, ոգելից ըմպելիներէն (օղի, գինի, եւայլն), ոսկորի մածիտ պարունակող ուտելիքները արգիլուած են (փաչա, խաշած միս, գառնուկի գլուխ), որովհետեւ այդ նիւթը այսինքն մածիտը, արեան թանձրութիւն կը պատճառէ։ Շատ ջուր խմել, որպէսզի երակներուն մէջ արեան խռնումի պատճառ չըտրուի։

Նմանապէս սահմանափակելու է շաքարը եւ ջրածխային նիւթեր պարունակող ուտելիքները, որոնք բնածխաթթու կը կուտակեն արեան մէջ։ Ալքոլային ջուրեր խմելը, լեմոն եւ լեմոնի օշարակ, ինչպէս նաեւ որը կակուղ բանող դեղահատներ գործածելը յանձնարարելի է, նաեւ ամէնօրեայ մարմնամարզ, հանդարտ շարժումներով, եւ քալել օրական մէկ երկու ժամ։

Թեթեւ մարձումները թոյլատրելի են, բայց շատ խոհեմութեամբ շարժելու է, որպէսզի լայնցած երակին մէջ գոյացած թանձրացեալ արեան կտոր մը չերթայ չխցուի աւելի նեղ բացուածք ունեցող երակի մը մէջ եւ չյառաջացնէ արեան շրջանառութեան դադարում որ պիտի նշանակէ մահ։

Լայներակութիւն ունեցողը ծնկակապ գործածելու չէ, ոչ ալ գօտի եւ սեղմիրան, որպէսզի արեան շրջանառութիւնը ազատօրէն տեղի ունենայ։

Զգուշանալու է փորի պնդութենէ, որ յաճախ թութքի (մայասըլ) պատճառ կ՚ըլլայ։ Թութքը ուրիշ բան չէ, այլ սրբանի շուրջ գտնուող արեան երակներու բոլորակ ցանցին լայներակութիւնը։

Չափազանց յոգնութիւնները՝ շատ քալելը, երկար ժամանակ ոտքի վրայ կենալը լայներակութենէ տառապողի մը համար վնասակար են եւ իր արդէն տկար վիճակը կը ծանրացնեն։

Լայներակութիւնը երբեմն կարելի է դարմանել վիրաբուժական թեթեւ գործողութեամբ, միայն թէ գործողութիւն ընելու չէ գէրերուն, սրտի եւ երիկամունքի հիւանդութենէ տառապողներուն։

Ընդհանրապէս սննդա-առողջապահական այս պատուէրները գործադրելով եւ միեւնոյն ատեն երակներու վրայ բարերար ազդեցութիւն գործող կարգ մը դեղեր գործածելով կայուն վիճակ մը ձեռք կը բերուի։

ՏՈՔԹ. Գ. Օ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ԺՊԻՏ

Մանկն զօրաւոր

— Եթէ դուն ըլլայիր, ի՞նչ կ՚ընէիր նման պարագայի մը։
— Անշուշտ անձնասպան կ՚ըլլայի։
— Ես՝ անկէ աւելին ըրի, կրցայ ապրիլ...

●

Ընկեր անգէներ

Ցաճախորդը.— Ձեր ընկերին հետ կրնա՞մ խօսիլ։
Գրավաճառը.— Ես ընկեր չունիմ. առանձին եմ։
Յաճախորդը.— Ուրեմն ինչո՞ւ ցուցատախտակին վրայ գրեր էք. «երկու կորիլլաներ»...

Զարմանալի ճարպիկութիւն

Ա.— Զարմանալի ճարպկութիւն ունի պարոն Ամբակում, երբ Պէյրութ ժամանեց՝ մէկ ոսկի չունէր...
.— Իսկ հիմա՞..
Ա.— Հիմա 50.000 պարտք ունի...

ԻՄ ՆՈՐ ՈՒՂԻՆ

Մ... ԻՆ

Մինչ ցերեկուան աշխատանքէն տունէն մարդեր յոգնասպառ,
Խոր գիշերին՝ լուռ գիշերին երազանքնե՜ր կը հիւսեն.
Մինչ ուրիշներ դալար օրեր եւ կոյսի սէր կ՚երազեն,
Բայց ես արթուն իմ հոգիիս լոյս եւ սնունդ կը ջամբեմ։

Խոր գիշերին մինչ բիւր մարդիկ անփոյթ, հանդարտ կը ննջեն,
Ու բնութիւնն անդորրութեան իր խորհուրդը կը սփռէ.
Իսկ ես խոնջած քունի փոխան գիրք մը գրկած սիրաբար,
Իմ ապագայ երազներուս ոսկեթելը կը հիւսեմ։

Իսկ իմ հոգին, պայծառ հոգին, իբրեւ կանթեղ մ՚առկայծուն,
Իմ ներհմաս երազներուս առաջնորդ, ծառայօն.
Սիրտ իմ, մեծաբաբախ, նոր աւիւնով ալեծուն,
Այս գիշերին լոյս է ամբողջ, լոյս է բոսոր, բոցկլտուն։

Մինչ այս գիշեր հոգիս ուրախ, իր նոր ուղին կը նայի,
Հեռուներէն ձայն մը խրոխտ ես կը լսեմ ներհուն,
Ձայնն է այդ Յակոբեանին որ կ՚ըսէ ինծի հայրօրէն.
«Տղաս, եղիր երգիչն լոյսի եւ ճշմարիտ պայքարի։»

Մինչ ես խանդուն՝ ձայնն այդ հզօր երբ կը լսեմ այս գիշեր,
Կ՚ուխտեմ ըլլալ երգողն անյագ բանուորներուն անվեհեր,
Կ՚ուխտեմ երգել հայրենիքի՜ս երջանկութիւնն արեւոտ,
Ու ըլլալ մի՛շտ, մեծ գալիքին յաղթանա՜կը սփռող։

ՀԱԼԷՊ — ԺՈԶԷՖ ՀԱՃԵԱՆ

ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ
ԱՇՈՒՂԱԿԱՆ ՄԵԾ ՕՊԵՐԵԹ
Սինեմա Տիանայի մէջ
15 Նոյեմբերի 1953, Կիրակի կէսօրէ առաջ ժամը 9.30 ին
ՄԵԾ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ կը ներկայացուի
«ԱՇՈՒՂ-ՂԱՐԻՊԸ»

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ եւ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ
վաստակաւոր դերասան
Բ. ԱԲՈՎԵԱՆԻ
ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ
քաղաքիս լաւագոյն երգիչ ուժերու
Ղարիպի դերը կը կատարէ Պ. ՍԵԶԱՐ
(Թենոր)
ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԸ կը ղեկավարէ
Ծանօթ ջութակահար
Գ. ՄՈՒՃԵԱՆ
Նկատի առնելով սոյն օպերեթին Անգլիոյ մէջ գտած յաջողութիւնը կը յանձնարարուի նախապէս ապահովել տոմսերը։

ՏԵՂԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԸ

Օթեակ 4 անձի համար	15 ս. ո.
Ա. կարգ	3 ս. ո.
Բ. »	2 ս. ո.
Վերնատուն	1 ս. ո.

ՏՈՄՍԵՐԸ ԻԲ ՎԱՃԱՌՈՒԻՆ
Յօթէլ «ԱՐԱՔՍ» Թիլէ, Գրատուն «Սարգիսեան», Բաֆէ Տը Լա Փօսթ կազմարար Պր. Լեւոն Պեքարեանի մօտ, (Նոր Գիւղ), իսկ ներկայացման օրը Թատրոնի կիշէն։

Կարդացէ՛ք ՍՈՒՐԻԱ օրաթերթը

ՆԱՍ
Ազգային Ծանուցումի Գործակալութիւն
ԱՅՍ ԹԵՐԹԻՆ ՄԷՋ ՁԵՐ ԲՈԼՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՆԱՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ՈՒՐ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆ
Անհամայի կլիշէներ
Տպագրութեան կլիշէներ
Ամէն տեսակի ցուցանակներ
Երկաթի, ապակիի եւ պղինձի վրայ պատկերներ (ՊՐՈՆԶ)
Գիծերագործեալ ցուցատախտակներ
Եւ ամէն տեսակի յայտարարութիւններ
ՄԻԱԿ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ
որ կրնայ ձեզի գոհացում տալ
ՀԵՌ.- 14.505 ՀԱՍՑԷ.- ՊԱՐՈՆ ՊՈՂՈՍԵԱՆ ՀԱԼԷՊ

ՕԼՄԱ

Ամէն անոնք որոնք կ՚ուզեն ճշդապահ ըլլալ իրենց ժամադրութիւններուն, անպայմանօրէն ի ձեռին ունենալու են ՕԼՄԱ զուիցերիական գեղեցիկ ու ազնիւ ժամացոյցները։
Դիմել ԼՈՒԹՖԻ ՅՐԵՆԿԵԱՆ վաճառատանը, Յարուք Պազար։

ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ
ՁԵՐ ԴԱՍԳԻՐՔԵՐԸ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ԱՅԼ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐԸ
ԳՐԱՎԱՃԱՌ - ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ
Վահան Տարագճեանէն
ՀՐՇԷՋ ԵՐԱՄ ՊՈՂՈՍԵԱՆ, ՀԱԼԷՊ
ՀԵՌ. ԹԻՒ 14928
ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ... ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ԸՆՏԻՐ ԲԱԺԱԿԱՆՆԵՐ
Մատիտի գին

Տեղական լուրեր

ՍԱՐՍԱՓԱԶԴՈՒ ԵՐԿՈՒ ԳՈՂԵՐ
եւ Սուրիական ոստիկանութիւնը

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ՀԱԼԷՊԻ ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆՍՏԱՆ ՄԷՋ

Հարցաքննիչ դատաւոր Սալահ Պէյ Պէյհումի իր հետ ունենալով օգնականը և գաղտնի ոստիկանապետ Ճէմալ Պէյ Չէրքէզը, կը ձեռնարկէ Քանարի հարցաքննութեան։

Թիւ 1 գողը կեցած է սրահին մէջտեղը, անդանին մօտ։ Ներկայ են գաղտնի ոստիկաններ՝ Ֆատէլ, Պետրոս, Վիլսըն, Եուսէֆ և ուրիշներ։

Պաշտօնական ձեւակերպութիւններէ, ներկայութեան, ինթակային ստուգումը իր կողմէ, տարիքը եւայլն, ետք, կ'անցնին հարցումներու։ Կը յիշուին կատարուած բոլոր գողութիւնները կը թուին կարուածները ըստ անոնց իսկական տէրերուն խոստովանութեանց։ Ապա կը յիշեն թուականներն ու բոլոր բաւական ծանօթութիւնները և մէջտեղ կը բերեն չուաններ, կարթը, քարըլթը, ավարոր և այլ իրեր որոնք գտնուած էին գէպքերուն վայրերէն, ոստիկանութեան կամ անձերուն կողմէ։

Հարցաքննիչ դատաւորին ճարպիկ հարցումներուն և Ճէմալ Պէյին միջոցներուն տակ գողը մէկի պարով կ'ընդունի բոլոր ամբաստանութիւնները և մի առ մի կը պատմէ գողութեան պարագաները և գտնել յաջողելու համար իրենց գործած միջոցները և ձեւերը։

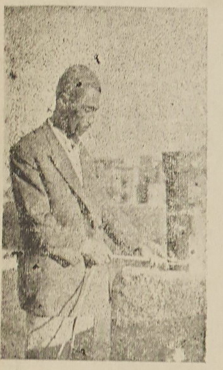

Հոս Սոյանէսթին անցիր եկած երկարի խողովակին կը կառչի չուանը արկեղի կառեցաւ վար իջնել։

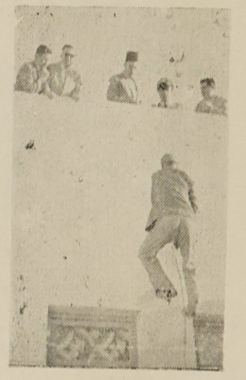

Դատաւորին, ոստիկանապետին եւ ոստիկաններու ներկայութեան տակ Քանար անցիկին պատօղառ կ'իջնէ, Ձէքքաոյին տունը։

Ապա կը յայտնէ թէ ինք ընկերոջ մը հետ բրած է այս բոլորը սակայն ընկերը, որ ուրիշ մէկը չէր եթէ ոչ նախորդին յիշուած Գէորգ Վարդանեանը, տուներէն ներս չէր մտներ, այլ կ'օգնէր իրեն տուներ մտնելու և ներս մտնելու դիւրութեան մէջ։ Ապա գողօններուն յաճախորդ գտնելով, առանց կասկածի ենթարկուելու, ծախելու աշխատանքը կ'ընէր թիւ 2 գողը։

Սալահէտտին Քանար, ապա կը սկսի մի առ մի թուել բոլոր անոնց անունները և վայրերը որոնք գնած են իրենցմէ ոսկեղէններ և ակեր ու այլ գողօններ։

Հոս ի յայտ եկաւ որ Քանար առած էր Համսի ոստիկանութեան, երբ բռած էր թէ Թուրքիա տանելով ծախած է թանկարժէք ա-

ՍԱՆՔԷՅ-ՇԵԼՏԸՆ

Sankey-Sheldon

Եթէ բծախնդիր էք, եթէ ճաշակաւոր և տոկուն կահ կարասիներով կ'ուզէք օժտել ձեր գրասենեակները, դիմեցէ՛ք ՊԱՐՏԱԻԻԼ և ԸՆԿԲ. վաճառատունը, ուր պիտի գտնէք անգլիական Սանքէյ Շէլտըն հաստատութեան կոկիկ ու ճաշակաւոր աթոռները, պահարանները, դարակները, գզրոցները եւայլն։

Հասցէ.— ՊԱՐՏԱԻԻԼ և ԸՆԿԲ. Պարոն պողոտայ Հեռաձայն թիւ 14442. փոստարկղ թիւ 709։

Այցելութիւն մը և չատ գոհ պիտի մնաք։

կերն ու ոսկեղէնները։ Դատաւորը, Ճէմալ Պէյ և մի քանի ոստիկաններ գողը միասին տանելով մի առ մի կ'այցելեն բոլոր գողութեանց վայրերը և Քանարին կատարել կուտան այն բոլոր ձեւերը և մուտքի միջոցները զոր ի գործ դրած էին գողութեան ժամանակ։ Անտարակոյս հոս է որ նկարուած են բոլոր շարժումներն ու աշխատանքները ոստիկանութեան կողմէ։

Ստորեւ կուտանք նկարներէն կարգ մը նմոյշներ։

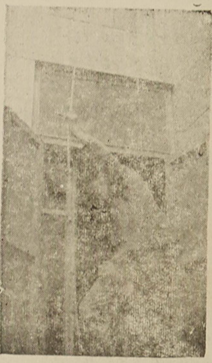

Քանար կ'իջնէ Բրգէալյա Սէմէյի բնակարանը կատարելու համար սուքեամբ եւ փորձառութեամբ։

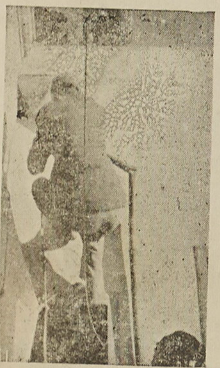

Թիւ 1 գող Քանար, չուանով կ'իջնէ Պ. Պ. Սալիբա եւ Աշտնի բնակարաններու բնակարանները մթութեան օճաքի մէջ։

(Շար. 6)

ԴԻՐՔ ՀԱՆԷ ԹՂԹԱԿԻՑ ԺԱՂԷՐ

NECCHI ՆԷՔՔԻ

ՄՈՏ ՕՐԷՆ

Հալէպ կը հասնին

Աշխարհահռչակ իտալական

ՆԷՔՔԻ NECCHI

ԿԱՐԻ ՏԵՍԱԿԱՒՈՐ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԾԱՆՕԹ.— Այս մեքենաները Միջազգային 26 տեսակի մեքենաներու ցուցահանդէսի մէջ առաջնութիւնը շահած են, իրենց թէքնիք առաւելութիւններով։

Մանրամասնութիւնները առանձին։

Բախտին հետ, ժամադրութեան

Թուականն է...

14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1953ին

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Տեղի կ'ունենայ

Դամասկոսի Միջազգային

Ցուցահանդէսին վիճակահանութեան

Թիրաժը

67.500 Ս. ՈՍԿԻ է

Որ ժողովուրդին պիտի տրուի

Գրասէրութիւն սորվիլ փափաքողներուն

Տպարան «ՍԻՐԻԱ» գրաշարի պէտք ունի։ Անէն անանք որ կը փափաքին գրաշարութիւն սորվիլ, կրնան դիմել տպարանատէր Պր. Աւետիս Էքմէքճեանի, Թիլէլ պողոտայ, Կիլիկեան Լարժարանի մօտ։

ԱՐԴՈՒԿԻՉ ՅԱԿՈԲ

Ձեր հագուստները արդուկել տալու համար դիմեցէք արդուկիչ Յակոբի, Մէյտան, Կիւլպէնկեան Մարմնամարզի մօտ, ուր շատ քաղ պիտի մնաք իսկ դիւրամատչելի գիներ։

Արդուկիչ Յակոբի մօտ պիտի գտնէք նաեւ «ՍԻՐԻԱ» օրա-

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՂԹԱԴՐԱՄ

Տոլար	355
Սթերլին	980
Ֆրանսական 1000 Ֆ. անի	900
Զուիցերիական Ֆրանք	82,00
Պելճիքական Ֆրանք	6,50
Եգիպտական	850
Յորդանանեան	900
Տինար	950
Թրքական	65 00
Լիբանանեան	108.00

ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Անգլիական	34.25
Օսմ. Թիւնարի	31,50
Օսմ. Րէշատի	27,50

ԾԽԵՑԷՔ

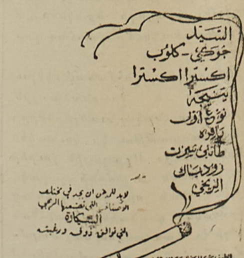

ՌԷԺԻՒՇՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԱՅԻՐՃ
ՀՕՓԷՍՈՒՆ - ՀԱԼԷՊ